

konci kaple na způsob nějakého malého okrouhlého kůru, které tři prstů ztlouští od půdy té kaple zvejsené jest, kdež vprostředku velmi pěkná stříbrná a drahým kamením vykládaná hvězda s čtrnácti paprškami se spatřuje a na ní nápis takový: Zde na tom místě Kristus Ježíš z Marie Panny se na svět narodil; na znamení místa, na které to sladké Jezulátko jako nějaká jasná hvězda na holou zem položené bylo. Drobet vešjeji jest oltářní kamen z bílého mramoru, na způsob půlměsíce do zdi vsazený, na kterém se mše svatě sloužívají, nad kterým stojí velmi pěkná tabule, narození Páně majíce velmi pěkně vyobrazené.

Na pravé straně k polednímu, čtyry kročeje od toho místa, na kterém se Pán Ježíš narodil, sstupuje se po třech mramorových stupních dolů a přichází se jako do nějaké jiné kapličky, při kteréžto konci k straně polední jest místo, na kterém Kristus Pán byl položen do jesliček. Ty jesličky jsou na způsob nějaké kamenné truhlice ve skále vytesané. V těch kamenných jeslech stály ještě jiné dřevěné jesličky, které potom odtud vzaté a do Říma přenešené byly. Před jeslema jsou dva vejstůpky na způsob nějakého stupně, na kterých Maria Panna a svatý Josef klečeli. Nad jeslema žádného oltáře postaveného není, neb kamenné klenutí tak vysoké není, aby nějaký oltář tam mohl státi, ale naproti vlevo několik kročejův zevnitř stojí oltář svatého Josefa, kde při porodu Kristovém klečel a se modlil.⁽⁶⁾

Ta jeskyně jest tak předivná, že každý, kdo do ní vchází, obzvláštní pobožnost a srdce svého pohnutí na sobě cítí. Všickni lidé, jak věřící, tak nevěřící, bosýma nohama tam vchází, Turci pak hlavy své obnažují, což sice v žádném chrámě ani před žádným knížetem nečinějí. Když tam vchází poutníci, na zem padají a s pobožností ji líbají i mnozí hojnýma slzy ji smáčí a pláčem i líbáním dosti se nasýtiti nemohou. Čím častěji tam někdo vchází, tím větší pobožnost v něm se zbuzuje. Patres františkáni, kteří v Betlémě bydlí, drží každý den po kompletě v tom svatém místě pobožnou procesí. V noci pak na Boží narození schází se nesčíslný počet lidu ze všech národů, kteří pod nebem jsou.

Modlitba, která v noci na Boží narození má se říkat

Pochválená a požehnaná buď, nejsvětější noc, požehnaná buď, nejdůstojnější a nejosvícenější noc, požehnaná buď, nejštědřejší a darův plná noc, v které se Spasitel můj narodil. Pozdravuji tebe ve jménu všech lidí i anjelův a natisíckrát tebe vítám. Ó ty nejsvětější noc, srdce mé radostí plesá a duše má sladkostí rozplývá! Ze vší moci a síly mé děkuji laskavému Bohu mému, že jest mi dopřál ještě jednou tebe dočekati. Ó noc nade všeckny jiné požehnaná! O tobě psáno jest: A noc jako den osvícená bude a noc osvětlení mé v rozkoších mých, neboť jsi bleskem božím osvícená a nad všecky dni celého roku jasnější učiněná, protože mně i všem ubohým hříšníkům radost přinášíš a všeckny srdce zarmoucené těšíš. V tobě radovalo se nebe i země, v tobě veselily se duše lidské pod zemí a v tobě požehnané bylo všeckno stvoření na zemi. Ty jsi ta noc, v které hory sladkostí se potily,